

ефективним в тому випадку, коли вартісна оцінка всього майна, яке підлягає страхуванню, відносно невелика в порівнянні з усіма фінансовими статками підприємства чи бізнеса. Щоб визначити на якому рівні знаходиться резервний фонд, достатньо знати середньозважену величину ресурсів, основного капіталу чи поточних активів. Фонди створюються у розмірі 1% від вартості активів, 1-5% від обсягу продажів або 3-5% від річного фонду виплат акціонерам.

- Створення страхового товарного запасу

Даний метод створюється з метою компенсації коливань попиту на товари. З позитивних наслідків цього методу є налагодження нормального функціонування в умовах недотримання графіків постачань та ажіотажного попиту на товар. З іншого боку це призведе до збільшення потреб фінансових ресурсів та заморожування оборотного капіталу.

- Страхування від ризику

Найбільш розповсюджений спосіб зниження ступеня ризику є його страхування. Страховий захист забезпечують спеціальні страхові компанії, які використовують кошти страхувальників задля відшкодування понесених ними збитків при певних обставинах.

- Хеджування як метод зниження ризику

Принцип дії такого методу дозволяє уникнути цінового й інфляційного ризиків при здійсненні підприємством угод на валютних чи товарних біржах. Підприємство проводить продаж ф'ючерних контрактів за рахунок купівлі товару з постачанням у майбутньому періоді. В разі зміни ринкових цін підприємство може понести фінансові втрати, але воно одержить вигреш за рахунок ф'ючерних контрактів. Більшість фінансових установ надають перевагу вибірковому хеджуванню. Тобто вони вправі вирішувати, спостерігаючи за фінансовим становищем, якщо курси валют чи відсоткові ставки несприятливі то вони хеджують ризик і навпаки. Це, звісно, є спекуляцією, але цього ніхто не забороняє. До недоліків можна віднести витрати на комісійні брокерам і премії опціонів.

Отже, роблячи правильний вибір впливу на ризик ми вправі мінімізувати можливий збиток у майбутньому. Уникнути ризик — означає відмову від проекту пов'язаним з ризиком.

Найбільш загальним і вживаним методом зниження міри ризику є його страхування, оскільки найсерйозніші економічні ризики страхуються за допомогою зовнішнього страхування.

Список використаних джерел:

1. Крупін В.Є., Злидник Ю.Р. Економічні ризики: сутність, еволюція, підходи до класифікації // Крупін В.Є., Злидник Ю.Р. // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку, 2011. - № 714. - С. 224-229.

Науковий керівник: к. т. н., доцент З. М. Гадецька

ВВП УКРАЇНИ: ДИНАМІКА ТА ТЕНДЕНЦІЇ

А. С. Кулик

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Валовий внутрішній продукт (ВВП) є одним з основних макроекономічних показників, який відображає кінцеву ринкову вартість усіх товарів та послуг, які вироблені на території країни в усіх галузях економіки за рік для споживання, експорту

і накопичення, не залежно від національної приналежності використаних факторів виробництва [1].

Валовий внутрішній продукт (ВВП) є ключовим макроекономічним показником результатів діяльності економіки багатьох країн світу, котрим користуються при міжнародних зіставленнях і при обрахунках суспільної продуктивності. Тому показники ВВП займають головне місце у сучасній макроекономічній статистиці, в її загальній теорії, методології й практиці.

Динаміку ВВП України за період з 2010 по 2016 роки представлено в табл.1.

Таблиця 1

Динаміка ВВП України

(без врахування тимчасово окупованої території АРК, з 2014 р. – без врахування тимчасово окупованої території АРК та частини Донецької і Луганської областей)

Показник	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.
ВВП, факт. ціни, млн. грн. (номінальний ВВП)	1079346	1299991	1404669	1465198	1586915	1988544	2383182
ВВП, ціни попереднього року, млн. грн. (реальний ВВП)	949619	1138338	1303094	1404293	1369190	1431826	2034430
ВВП, постійні ціни 2010 р., млн. грн. (реальний ВВП)	1079346	1138338	1141055	1140750	1066394	961698	996236
Індекс фізичного обсягу ВВП, % до поперед. року	104,1	105,5	100,2	100	93,4	90,2	102,3
Індекс фізичного обсягу ВВП, % до 2010 р.	100	105,5	105,7	105,7	98,8	89,1	92,3
Дефлятор ВВП, % до поперед. року	113,7	114,2	107,8	104,3	115,9	138,9	117,1
ВВП на душу населення, факт. ціни, грн. (номінальний ВВП/особу)	24798	29980	32480	33965	36904	46413	55848
ВВП на душу населення, ціни попереднього року, грн. (реальний ВВП/особу)	21817	26252	30132	32553	31841	33419	47680
Індекс фізичного обсягу ВВП на душу населення, % до попереднього року (реальний ВВП/особу)	104,5	105,9	100,5	100,2	93,7	90,6	102,7

Джерело: сформовано на основі [2]

З 2010 до 2013 року обсяг реального ВВП мав тенденцію щорічного зростання. Крім цього, індекси фізичного обсягу за ці роки нижче 100% не знижувалися, а отже, обсяг реального ВВП кожного наступного року дорівнював або перевищував обсяг номінального ВВП попереднього року і, відповідно, реально не був меншим за номінальний ВВП 2010 року (рис.1).

Така позитивна динаміка вказувала про незначне, але все ж таки зростання економіки України в загальному розумінні.

У 2014 р. зростання обсягу номінального ВВП порівняно з 2013 р. сягнуло 121,717 млрд. грн., або 108,3%, водночас обсяг реального ВВП у 2014 р. впав на 35,103 млрд. грн., або до 97,5%. На його зниження вплинув початок Антитерористичної операції на сході країни, що призвело до торгової блокади Донбасу в першому кварталі 2017 року.

Виходячи з того, що протягом минулого року громадян нашої країни стало на 168 тис. осіб менше, показник ВВП на душу населення мав у незначній мірі зрости.

Оскільки більша частина промислового потенціалу знаходилася саме там, то початок бойових дій зупинив виробництво на сході і тим самим значно зменшив ВВП країни.

З 2015 року спостерігається значний ріст ВВП країни зумовлений грошовими надходженнями з-за кордону. В 2015 році показник ВВП змінився на 15 %.

У 2016 році ВВП України збільшилось на 1,8 %. Але якщо порівняти показник 2016 року і наприклад 2013 року то ВВП зменшилось на 14,1 %. Експорт вугілля та металів, з цієї області був заборонений, що вплинуло на економіку країни. Проте економіка змогла впоратися з наслідками блокади, і в 2017 році її зростання становило близько 2 %. Крім того відновилися звичайні обсяги експорту товарів з країни завдяки укладенню угоди про зону вільної торгівлі між Україною та Європейським союзом у січні 2016 року.

Валовий внутрішній продукт України у 2017 році збільшився на 2,2%. Зростання реального ВВП України у четвертому кварталі 2017 року у річному вираженні – порівняно з четвертим кварталом 2016 року - сповільнилося до 1,8% після 2,1% зростання кварталом раніше.

На 2018 рік Національний банк України прогнозує зростання ВВП до 3,4%. Водночас в наступні роки зростання внутрішнього валового продукту буде знижуватися.

Як бачимо, показник ВВП в Україні продовжує залишатися на досить низькому рівні, що є значною проблемою, подолання якої є стратегічно важливим завданням для країни.

Основним напрямком підвищення рівня ВВП в Україні може стати інвестиційно-інноваційний, тобто передбачається залучення інвестицій у виробництво та науково-технологічну сферу за допомогою інструментів податкового та державного кредиту, податкових пільг. Окрім цього важливого значення потребує і структурна перебудова ВВП – встановлення оптимальних для національної економіки співвідношень між структурними елементами ВВП. Також необхідно вжити заходи щодо подолання високого рівня вразливості національної економіки, обумовленого сировинною спрямованістю виробництва й експорту.

Методами поліпшення становища можуть бути макроекономічна стабілізація та поновлення нормальної діяльності банківської системи, після чого повинні слідувати структурні трансформації. Також суттєво помітними є заходи, котрі направлені на покращення якості та прозорості урядування, тому що вони повинні сприяти підвищенню ефективності видатків бюджету, зменшенню втрат від корупції та збільшенню якості державних послуг.

Отже, показник ВВП посідає вкрай вагомое значення для економіки загалом. Зараз Україна перебуває у винятково важкій політичній та економічній ситуації, тому для стабільних обсягів ВВП є потрібним проведення державної політики, котра має супроводжуватися веденням структурних реформ.

Список використаних джерел:

1. Список країн за ВВП – Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.

2. Валовой внутренний продукт. Минфин – всё о финансах: новости, курсы валют, банки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.com.ua/economy/gdp.

Науковий керівник: старший викладач В. О. Денисенко